

Paraša: Kedošim

3 229 písmen

868 slov

64 veršů

109 řádek

51 micvot

וַיְדַבֵּר ה' אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר דַּבֵּר אֶל־כָּל־עַדְת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדָשִׁים תִּהְיוּ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

A Hospodin promluvil k Mošemu řka: „Mluv k celé obci Jisra'ele a řekni jim: ‚Budte svatí, neboť já, Hospodin, váš Bůh, jsem svatý.‘ “

Sidra pro tento týden: Kedošim

1. alija (Va-jikra 19:1-1)

212. micva Příkázání ctít rodiče a den odpočinku.

213. micva Zákaz uctívání model. **214. micva** Zákaz zhotovení model (a to i pro někoho jiného). **215. micva** Příkázání obětovat oběti správným způsobem a jíst oběti v jejich stanovený čas. **216.–217. micva** Když někdo sklízí úrodu z pole, má ponechat okraj chudým, aby na něm mohli paběrkovat, a nesklízet ji druhému. **218.–223.**

micva Příkaz ponechání paběrku ze sadů i z vinice, zákaz sbírat hrozny, které spadly samy od sebe, nebo na které sběrači zapomněli. **224.–227. micva** Zákaz krádeže, obelhávání a křivopřísežnictví. **228.–230. micva** Zákaz zadržovat mzdu a okrádat svého druha i nájemného dělníka.

230. micva Zákaz proklínání hluchého. **232. micva** Nikdo nesmí klást slepému do cesty kámen nebo překážku.

Proč je úcta k rodičům stavěna k příkázání ohledně dodržování dne odpočinku? V čem je proklínání hluchého tak závažné, že musí být výslovně zmíněno?

2. alija (19:15-22)

233.–235. micva Soudy mají rozhodovat spravedlivě.

Soudcům není dovoleno nadřizovat slabšímu, ani podbízet se mocnému. **236. micva** Zákaz roznášení pomluv.

237. micva Zákaz ukládat bližnímu o život nebo zneužívat jeho neššestí. **238.–240. micva** Zákaz chovat k někomu nenávisť nebo bažít po pomstě – člověk má povinnost se v těchto věcech chovat dle práva, jinak ponese stejný hřích, jako ten, kterému se mstí. **241.–242. micva** Zákaz chovat k bližnímu zášť nebo jej zavrhnout. **243. micva** Příkázání milovat svého bližního jako sebe sama. **243.–245. micva** Zákaz křížení dvou druhů dobytka, osévání pole různým druhem semen a nošení oblečení ze sešitiny vlny a lnu.

3. alija (19:23-32)

246. micva Zákaz jíst plody stromu během prvních tří let jeho růstu. **247. micva** Plody čtvrtého roku (*neta reva'i*) mají být přineseny a snědeny před Hospodinem. **248. micva** Zákaz konzumace masas krví. **249.–250. micva** Je zakázáno obracet se na věštky nebo hádat z přírodních jevů.

251.–252. micva Zákaz stříhat si vlasy na skráních hlavy a zastříhávat vousy, **253. micva** Zákaz dělat si jizvy nebo tetování na znamení smutku. **254. micva** Příkázání chovat svatostánek v úctě. **255.–256. micva** Zákaz obracet se na věštky a vyvolávače duchů. **257. micva** Je příkázáno povstat v přítomnosti učence a staršího.

4. alija (19:33-37)

Nikdo nemá právo utlačovat přistěhovalce. Lidé se mají chovat k utečencům laskavě. Připomenutí, že i Jisra'el byl hostem v Egyptě. **258.–259. micva** Obchodníci musí mít přesné váhy a míry.

5. alija (20:1-7)

Kdokoli by podle vzoru pohanských národů nechal obětovat své dítě pohanským božstvům – molochovi – bude odsouzen k smrti. Tyto praktiky jsou pokládány za tak závažné, že v případě, že by lid s odsouzením k smrti váhal, zjedná Bůh sám spravedlnost.

6. alija (20:8-21)

260. micva Je zakázáno proklínat své rodiče nebo jim jinak zlořečit. **261. micva** Výčet trestů za dopuštění se zakázaných vztahů a cizoložství.

7. alija (20:23-27)

262. micva Nařízení k dodržování zákonů kašrutu, které mají Jisra'el učinit odlišným národem.

Haftara (Amos 9:7-15)

Společné téma sidry a haftary je chování Jisra'ele, jeho pohrdání Tórou a příklon k jednání okolních národů, což Tóra v této sidře výslovně zakazuje. Prorok Amos tvrdě kritizuje Jisra'el za to, že se nechová o nic lépe než Kušijci a ostatní národy. Jisra'el čeká přísný soud – ti, kdo si jsou sami sebou jisti, že se k nim zlo nepřiblíží, zahynou. Zároveň dojde také k obnovení davidovského království, k návratu vyhnanců a obnově zničených měst a vesnic. Podobně jako paraša hovoří o tom, že Jisra'el bude ve své zemi sázet stromy, obilí a sklízet úrodu, tak i proroctví přislubuje obnovu země, která bude dávat svou úrodu a lid už z ní nikdy nebude vytržen.

Jak nepropadnout sítím

„Dům Jisra'ele bude prosíván všemi národy, jako když se prosívá písek přes síto a kamínek jím nepropadne.“ (9:9)

Amos je pravděpodobně nejstarším z proroků. Byl to pastýř z Tekoy v jižním judském království, který prorokoval převážně o hříších a pádu severoizraelského království, jehož lid bude kvůli svým hříchům rozptýlen mezi ostatní národy. Mezi jeho nejznámější podobenství v jeho proroctví patří to, ve kterém Bůh „přesívá“ národy pomocí síta, aby oddělil spravedlivé od bezbožných: „Takže hledte, co přikazuji: Dům Jisra'ele bude prosíván všemi národy, jako když se prosívá písek přes síto a kamínek jím nepropadne.“ (9:9)

Síto má představovat zkušenost exilu, kdy se během přípravy na vykoupení spravedliví oddělí od bezbožných. Účelem síta je tedy oddělit skutečně „zrno od plev“. Jenže ouha: z proroctví je sice zřejmé, že písek sítím propadne, zatímco kamínek nikoli – čím je ale Jisra'el? Kamínkem, nebo pískem? To už tak zřejmé není. Někdy člověk oddělí to dobré, tak, že mu zůstane v sítu, zatímco odpad nechá spadnout na zem, a jindy je tomu naopak a odpad je to, co v sítu zůstane. Z Amosova poselství není v proroctví jasné, co bylo jeho záměrem, a v důsledku toho se komentátoři v této otázce rozcházejí. Následující midraš představuje jednu z vizí, jak by toto proroctví mohlo vypadat:

Blaze tobě, Jisra'eli! I když trpíš a je znaven tím, že musí přebývat rozptýlený do všech čtyř světových stran, od severu na jih a od jihu na sever, od východu na západ i od západu na východ, přesto je stále ve středu Božího zájmu, jak je řečeno: „Takže hledte, co přikazuji: Dům Jisra'ele bude prosíván všemi národy, jako když se prosívá písek přes síto.“ (Amos 9:9) Kdyby tento verš pokračoval slovy „a kamínek propadne na zem“, puklo by mi srdce a všechny kosti by se mi na prach rozpadly, neboť bych si řekl, že když obláček spadne na zem, je zřejmé, že se ztratí

mezi ostatními podobnými kameny i pískem. Ale jestliže Písmo říká „a kamínek jím nepropadne“, znamená to, že stejně jako se kamínek pohybuje v sítu sem a tam, ale nakonec stejně zůstane uprostřed, tak i Jisra'el, přestože se přesouvá z místa na místo, stále zůstává ve středu Božího zájmu.

Dle tana de-vej Elijahu raba 5:1

Tento midraš vnímá vyhnanství jako krutou zkušenost a snaží se své čtenáře ujistit, že i když možná právě teď mají pocit, že na ně Bůh zapomněl a že jsou „zmitáni“ v sítu, Bůh zajistí, aby na ně nebylo zapomenuto.

Národ bez domova se snadno může rozptýlit a zmizet duchovně i fyzicky, jako se to stalo severním kmenům, o jejichž pádu Amos hovořil. Je rovněž snadné propadnout v galutu pocitu marnosti z vlastního konání a snahy o zachování židovské identity.

Autor tohoto midraše žil asi před třinácti staletími a zjevně řešil už tehdy stejný problém, jako řešíme my dnes – nebezpečí zániku židovského lidu a jeho rozplynutí se v okolních národech. Jen s tím rozdílem, že v jeho dobách byli Židé vystaveni všudypřítomnému útlačku, nezřídka končícímu smrtí, zatímco dnes na své dědictví zapomínáme dobrovolně a z vlastní pohodlnosti. Je to o to smutnější, že se tak děje právě v této době, kdy máme konečně možnost toto dědictví svobodně rozvíjet, máme školu, která toto podporuje, programy, aktivity a koneckonců i svůj stát, který má sice k dokonalému společenství, o kterém proroci hovořili, hodně daleko, ale bez něj by zápas o udržení naší identity byl o hodně těžší.

Jom ha-acma'ut sameach!

